Ročník XX. Budapešť 22. marca 1913 Číslo 12.

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESŤNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... ... 2 « — «
Na štvrť roka... ... 1 « — «
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
pap. komornik.
Majitel' a vydavatel':
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavatel'stvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielať predplatky, taktiež dopisy do novín ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedavajú.

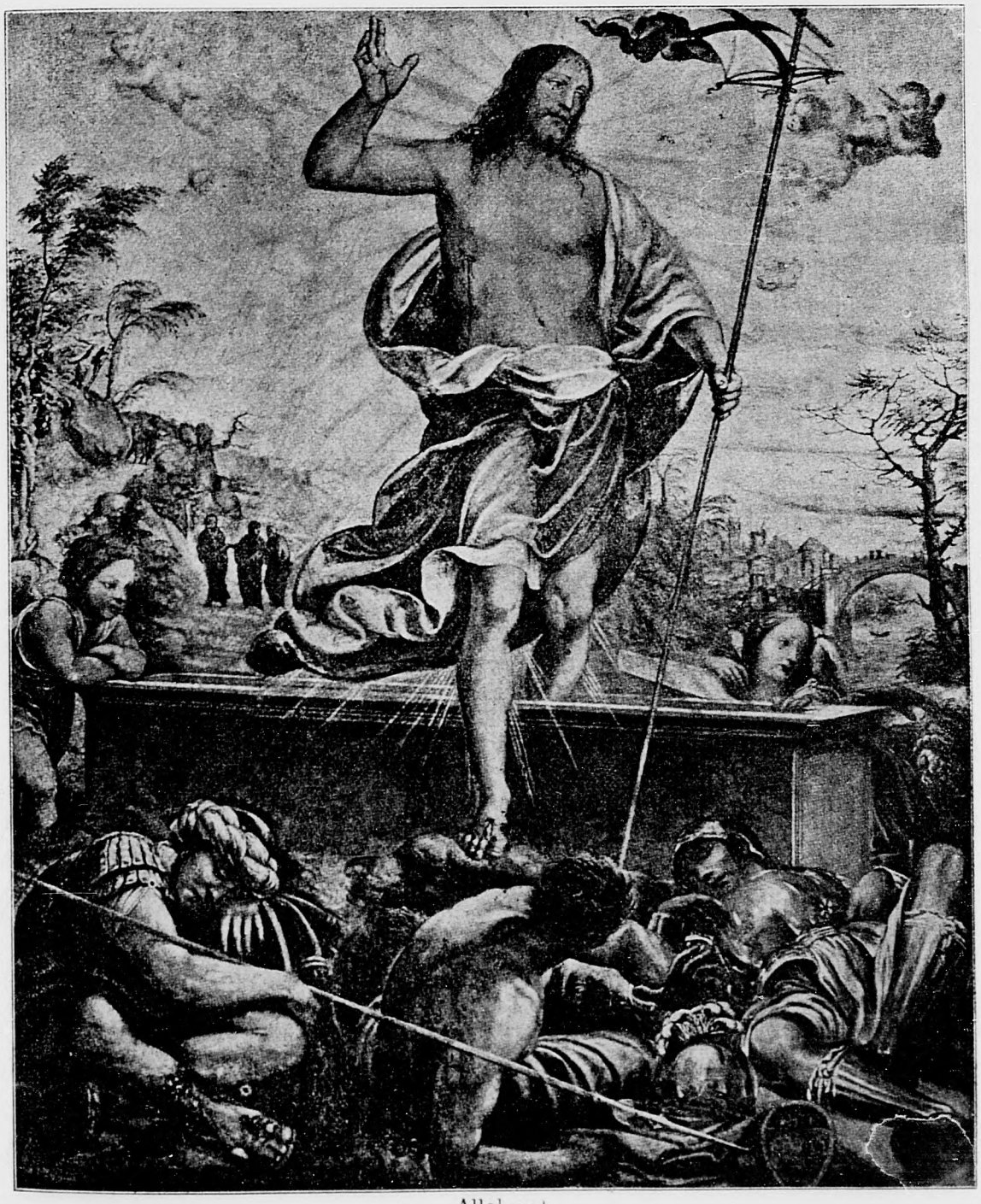

Alleluja!

Radujte sa, o kresťania, spievajte Alleluja!

Vlastnou mocou a velebnosťou vstal z mrtvých Kristus Pán. Skoro dvetisíc rokov je tomu, čo k oslave tejto nepodvratnej a neodškripiteľnej udalosti celým kresťanským svetom ozýva sa nápev: Radujte sa kresťania — v srdciach vašich plesajte; z mrtvých vstal váš Spasiteľ — Alleluja spievajte.

Neveriace židovstvo jednorodeného Syna Božieho, provazmi sviazalo, bičovalo, ukrutne trýznilo, trňovou korunou korunovalo, pohan Pilát odsúdil ho na smrť kríža. I keď na celom tele ztrýznený ducha svojho odporúčal do rúk Otca nebeského, zklonil hlavu a zomrel, najsvätejšie telo jeho pochovali do nového hrobu v skale vykresaného. Zlostné židovstvo však i po smrti Ukrižovaného neupustilo z besnej vzteklosti, hrob jeho privalili skalou, zapečatili ho a postavili ku nemu stráž vojenskú, Ježiš Kristus ale tretieho dňa vstal z mrtvých, vstúpil na nebesia, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho, odtial príde súdiť živých a mrtvých.

Zmrtvýchvstanie Ukrižovaného nepodvratným dôkazom je toho, že On skutočne je Vykupiteľ sveta, víťaz nad smrťou a diablom a Pán neba a zeme. Modlám klaňajúce sa pohanstvo rímanské cez tristo rokov trýznilo a mučilo nasledovníkov Ukrižovaného, milliony a milliony mučeďníkov prelievaly krv za vieru Krista Pána. Pohanská ríša rímanská konečne rozpadla sa a nesčíselné národy jej pokorily sa pred skutočnosťou, že Kristus pán vstal z mrtvých.

I z neveriaceho židovstva premnohí, po celom svete roztrúsení, bez chrámu, oltára a vlasti nahliadli bludy a zločiny svojich praotcov a prijali učenie potupne Ukrižovaného, bo On svojou mocou slávnostne vstal z mrtvých.

Behom dvoch tisíc rokov na površi zeme objavily sa a zmizly nepočetné národy, povstali mohutní cisárovia a kráľovia, zúrili krvežizniví tyrani a po krátkej sláve odobrali sa do tmavých hrobov ku svojim predkom. Uprostred najukrutnejších pohybov a najhroznejších prevratov sveta ale skalopevne stojí Ukrižovaného kráľovstvo na zemi, Cirkev, jejž neodolateľným základom je božského pôvodcu jej, slávné zmrtvýchstanie.

Vzdor toho však, moderné pohanstvo, falošná veda, nemravní odpadlíci od viery Ukrižovaného, pravdy Kristové napádajú a prenasledujú podobnou vzteklosťou ako za prastarých časov pohanstvo a zaslepené židovstvo napádali a prenasledovali najsvätejšiu osobu Spasiteľa. Či moderné pohanstvo prítomne neváľa sa v bahne nemravnosti ako keby Vykupiteľ sveta nikdy nebol vstal z mrtvých? Či falošná veda na vysokých školách, učenie Krista Pána nevyhlasuje za hlúposť? Či nemravní voľnomyselníci, pokrokári, slobodní murári a socialdemokrati nezapierajú bytnosť božskú, vieru Krista, či náboženstvo kresťanské nedržia za vec pobočnú? Títo zlosynovia v ich nesmiernej zaslepenosti a zlosti nevedia alebo zabívajú na to, že Kristus Pán nielen vstal z mrtvých, lež vstúpil i na nebesia, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho, odkuď príde súdiť živých a mrtvých.

Panovníci, vlády, krajiny, politické stránky, svetské zákony a ustanovizne podrobené sú zmenám, požiadavkám a nárokom ľudí, nezmeniteľné a večnej platnosti sú jedine pravdy božské a tie zakladajú sa na zmrtvýchvstaní Krista Pána.

Ľud kresťanský v jeho spoločenských, hospodárskych a duševných nárokoch tiež podrobený je zmenám, vždy však nezklatnou vernosťou a oddanosťou pridržať sa má svätého učenia Ježiša Krista. Statočnou vytrvalosťou a oddanosťou máme síce na tom pracovať, aby sme si zabezpečili poriadny život pozemský, nikdy však nesmieme zabudnuť na vznešené ciele večnosti a opustiť cestu, ktorá vede k dušnému spaseniu.

Ako utvorená bola kresťanská ľudová strana, do krajinskej politiky smele uviedla kresťanské zásady a pravdy ktoré ohlasoval a slávnym z mrtvýchvstaním jeho potvrdil Ježiš Kristus. Preto aj túto politickú stránku sprevádzalo vždy božské požehnanie, preto s oddanosťou pridrža sa jej nezaslepený, skalopevnej viery ľud kresťanský. Táto malá politická stránka všestranne preto požíva tak veľkej vážnosti, bo sila a nezklatná moc jej väzí vo vznešených zásadách jej kresťanských.

Politické pomery krajiny nech sa menia ako chcú, kresťanské zásady nikdy neslobodno obetovať za priazeň alebo výhody akejkoľvek

osobnosti alebo vlády. Tohoto pevne držala sa posial a navždy držať sa bude kresťanská ľudová strana. My preto verne a zmužile bojovať budeme za tú veľkú pravdu, že malým ľuďom, celej krajine, ba i samej cirkve najlepšie služby len vtedy preukážeme, keď aj v politike uplatníme katolícke zásady a blahonosný ich vplyv uskutočníme v celom živote ľudu.

Kresťanská ľudová strana vždy vernou ostane svätému evanjéliumu Krista Pána, bo Uhorsko jedine na tomto základe udržať možno ako kresťanské, bo korune svätého Štefana jedine toto poskytlo a zabezpečiť môže b'ahobyt ľudu na pôde Uhorska.

Pevne veríme a úfame, že žiadnej moci svetskej nepošťastí sa zničiť alebo utlačiť kresťanskú ľudovú stranu. Zmrtvýchvstanie Krista Pána dodáva nám sily a oduševnenia k nastávajúcim bojom.

Kristus Pán vstal z mrtvých! Radujme sa, o kresťania, spievajme Alleluja!

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Potujme do Rima.

Chrám svätého Pavla.

Horliví katolíci slovenskí sotva kedy budú mať príležitosti tak lacno a za tak veľkej pohodlnosti putovať do Ríma ako keď pripojia sa ku krajinskej púti, ktorú do tohoto svätého mesta 28. apríla vede Katolícka Ľudová Jednota.

Všetcia čo prihlásia sa ku tejto púti, súčastnia sa na veľkolepých slávnosťach 1600 ročného jubileuma vydobitia slobody kresťanov a pri tom obhliadnú si starožitnosti, ktoré najväčšej významnosti sú pre celý veľký svet kresťanský.

Chrám sv. Pavla v Ríme.

O svetochýrnom chráme svätého Petra slyšal už každý katolík. Podobne veľkej významnosti ale je chrám svätého Pavla Apoštola. Tento veľkolepý chrám povstal z rumov starého chrámu Pavla Apoštola. Asi cez 1500 rokov stála na tomto mieste, katolíckeho sveta najskvostnejšia bazilika, ktorá ale roku 1823. v noci z 15. na 16. júla padla v obeť požiaru. Hovorí sa, že plechársky robotník na streche chrámu zabudol jeho stroj so žeravým uhlím, z čoho povstal oheň. V Ríme ale medzi ľudom panovala tá mienka, že tento neoceniteľný po-

klad katolíkov podpálili slobodní murári. Chrám svätého Pavla vybudovaný je nad hrobom tohoto apoštola sveta. Keď mu hlavu zťali, jeho svätú mrtvolu zadovážila si rímska matróna menom Lucina, ktorú on bol pokrstil a pochovala ju na svojom majetku. Pápež Anaklet nad hrobom svätého apoštola postavil malú kaplnu. Cisár Konštantin na prosbu pápeža sv. Silvestra na mieste tejto kaplny vybudovať dal veľkolepý chrám. Kresťania zo všetkých krajov sveta putovali sem ku hrobu sv. Pavla, čo v IV. století k tomu pohlo rímanských cisárov, že roku 386. vydaným nariadením, zcela prebudovať dali predošlý chrám. Nový chrám potom, pod menom sväteny Theodoziusa, cez poldruha tisíc rokov vzdoroval zemetraseniam a nápadom barbarov; rímski pápeži každého stoletia za svoju povinnosť pokladali udržiavať a ozdobovať tento drahocenný pomník kresťanstva. Veľkolepý chrám tento nachodil sa práve na najvyššom stupni ozdoby a krásy, keď ukrutný požiar behom päť hodín obrátil ho v rumy.

Budovanie nového chrámu nad hrobom sv. Pavla začal Pápež Lev XII., ktorý o milodary obrátil sa ku celému svetu katolíckemu. Vyzvanie Pápeža nebolo bez výsledku. Štedrosťou Pápeža, mocnárov, katolíkov, ba i nekatolíkov v krátkom čase sosbieralo sa toľko milodarov, že dľa plánov a rozmerov starého chrámu, len skoro mohli podujať budovanie nového chrámu svätého Pavla.

Ku vybudovaniu nového chrámu apoštola národov, prispely takmer všetky národy. Smrekové brvná na strechu poslali z Norvégska. Mehmed Ali, egiptský vicekráľ poslal štyri vysoké stĺpy zo žltého alabastru, každý stĺp je 50 šuchov vysoký a v jednom kuse; podstavce pod tieto stĺpy zo zelenastého malachitu, vyhotovené v Sibérii daroval ruský cár Mikuláš I. Hlavnú loď od bočných lodí delí 80 vysokých stĺpov z jasno sivého granitu. Každý stĺp je z jedného kusa a vykresali ich v kameňolomoch švajciarskych.

Nový chrám nad hrobom svätého Pavla 10. decembra roku 1854. za prítomnosti 185 biskupov s veľkolepými slávnosťami posvätil Pápež Pius IX.

Vnútorná ozdoba chramu sv. Pavla, početných oltárov a kaplín, aké sa v ňom nachodia, prevyšuje všetky pochopy o veľkoleposti a krásestánku Božieho.

Už i samé obhliadnutie tohoto chrámu, hodné je toho, aby každý katolík, ktorému dopustia to okolnosti pripojil sa ku krajinskej púti, ktorú 28. apríla do Ríma vede Katolícka Ľudová Jednota.

Čo bude z Uhorska a z jeho ubohého ľudu?

Napísal: Karol Huszár, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu šárvárského.

III.

Kto vážne rozhliadne sa po Uhorsku, do očí padne mu

1. Pôda krajiny.

Presvedčme sa v krátkosti, ako to u nás vyzerá poťažne pôdy alebo pozemkov obyvateľstva. Roku 1901. na pozemkoch v Uhorsku bolo farchy ešte len 500 millinov. Roku 1910. ale na pozemkoch v krajine intabullovaných bolo už 1507 millionov korún. Len v samom roku 1910. premenilo majiteľov 15.613 majetkov. Počot eksekúcií ale obnášal 111 tisíc.

Z pozemkov v krajine 2,116.279 katastrálných jochov je už vlastnosťou židovstva. Z majetkov ale, ktoré obnášajú vyše 100 jochov, v prenájme majú židia 2,775.198 katastrálnych jochov. **Na 4·8 millionov jochoch žne teda židovstvo**, ktoré ako každému známo, ani neore, ani neseje.

Takýmto spôsobom z veľkých majetkov viacej ako štvrtá čiastka donáša osoh židovstvu.

Okrem toho z majetkov niže 100 holdov tiež dobre 2—3 milliony katastrálnych holdov patrí židovstvu. Kým ľud kresťanský, následkom nedostatku práce, zamestnania a k výžitiu potrebných pozemkov, prinútený je vyvandrovať, zatial židia ako pažravé kobyľky zo všetkých strán púšťajú sa na krajinu, magnášov, zemanov a pospolitý ľud, roľníkov, ubohú sedlač zbíjajú o pôdu krvou otcov a praotcov zasvätenu. Pohliadnime ďalej v akom stave nachodí sa

2. Náš obchod.

Kto by to mohol zapierať, že u nás remeslo prostredníctva, s malými výnimkami, zcela nachodí sa v rukách zvestne známej východnej

fajty? Čokolvek dorábame, za všetko čo sa nám horko-ťažko urodí, mýto a úroky platiť musíme päť-šesť židom sprostredkovateľom. Odev, haby, pokrm, bývanie, lichvu dostať môžeme len cez ruky židov. Židia od plodinárov všetko kupujú za lacné peniaze, predávajú ale čo možno najdražšie. Nikto neni proti tomu, aby státočný sprostredkovateľ mal aj poriadny osoh. U nás však sprostredkovatelia neni sú s tým spokojní lež pracujú na hrozné úžernícke úroky. V iných krajinách nachodia sa solidni, dobrého mena, statoční kupci, obchodníci a nikto im nezávidí keď sa vzmáhajú a dobre im ide. U nás

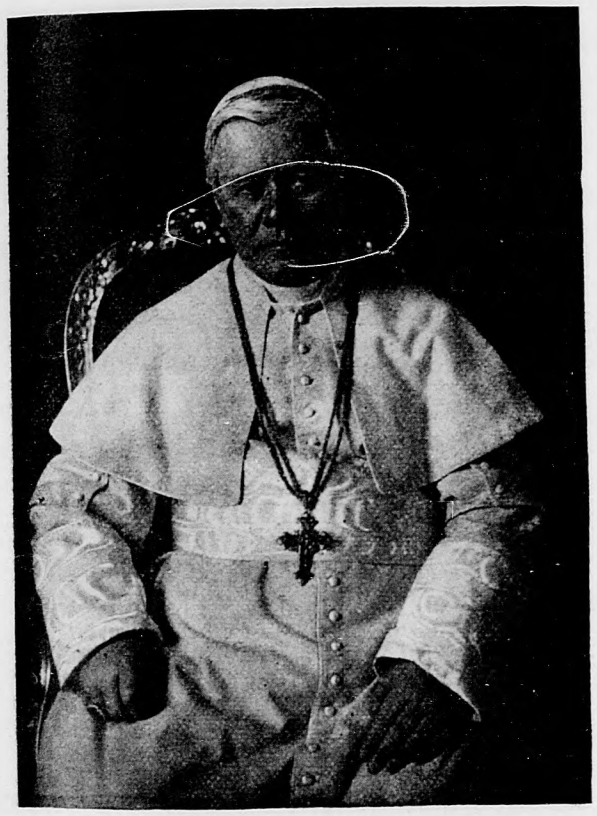

Sväty otec pápež Pius X., pútnikov Uhorska na výsluchu prijme 4. mája.

ale obchodníctvo, kupectvo celej krajiny, poškvrnené, zprznené je hnusnými chybami *fajty židovskej*. Panamy, falošné krídy, nečestná konkurrencia, nikde nepredchádzajú v tak hroznom počte ako u nás. Trestný zákon nie že by hľadeľ vykynožiť týchto pažravých príživníkov, ba čo viac hádže im v korisť nesbehlých malých ľudí a ubohú chudobu. *Neideme my to tvrdiť, že každý žid je švindler, to však nikto nemôže tajiť, že dobrý chýr našich peňažných ústavov a každého druhu obchodníctva v Uhorsku, docela zničilo židovstvo.* I keď ideme ďalej, len skoro presvedčíme sa, komu u nás patria

3. Fabriky.

Či môže kto tajiť, že u nás najväčšie fabriky nachodia sa v rukách židovských? Po celej krajine fabrikanti, s malými výnimkami sú sami židáci. A všetkým ide dobre. Kresťanskí robotníci, chlapi, ženy, mnohokráť i nedospelé deti ako bieli otroci pracujú na nich za žobrácku mzdu. Sotva si toľko vyrobia čo potrebujú k poriadnej výžive, židovskí fabrikanti, ich manželky a deti ale odievajú sa hodbábom, chodia po morských kúpeľoch a vozia sa v drahých automobiloch. Keď konečne vycicané robotníctvo nevie ďalej snášať vyžieranie fabrikantov, čo urobí ako proletárstvo? Za vodcov vyvolí si židov, ktorí potom pekne mlčia o zderačstve židovských fabrikantov a robotníctvo štvú a huckajú proti katolíckej cirkve. Keď zkúmame naše spoločenské pomery, na prvý pohľad presvedčíme sa

4. Kto hubí náš ľud?

Každý nepredpojatý človek, i bez hlbšieho uvažovania musí vyznať, že hlbokého mravného poklesku všetkých spoločenských tried, hlavnou príčinou, v prvom rade je židovská literatúra, spisba, sú židovské divadla, židovské noviny, židovské peleše hriechov, židovskí zubringeri a židovskí kupci s dievkami.

Všestranne je tiež známé, že *proti ustanovizňam kresťanským, proti královstvu, proti katolíckym školám akou zlosťou a vzteklosťou bojujú slobodní muráři,* **hlavní vodcovia týchto sprisahalcov ale sú židáci.** (Dokončenie nasleduje.)

Kráľov plášť.

Ladislav Lukács ministerpredseda, vzdor toho, že neni hoden tejto hodnosti, častokrát chodí do Viedne na výsluch ku kráľovi. O čom je vlastne reč pri takom výsluchu, to nikto nevie. Po tom neslýchanom víťazstve Tiszovho snemu, keď za ukradnuté peniaze pokúpení mungovia jednohlasne a bez všetkej rozvahy prijali zbojnícky zákon o volebnej reforme, Lukács hneď utekal na výsluch do Viedne, aby referoval o svojom najnovšom víťazstve. Po výsluchu to písaly vládne noviny, že jeho veličenstvo kráľ milostive prijal Lukácsa a že mu vyslovil svoje uznanie nad jeho dosiahnutými úspechmi.

My sme neboli na tej audiencii, nevieme čo povedal Lukács jeho veličenstu kráľovi, lež protestujeme proti tej nestydatej dotieravosti ministerpredsedu, že sa zakaždým pod kráľov plášť schováva a že pred celou krajinou vzbudzuje to zdanie, že kráľ schvaluje Tiszové šialenstvo, ba že zjašeného Tiszu k tomu povzbudil, aby pomocou vojska a s vylúčením oppozície zákony vynášal.

My pochybujeme o tom, že by jeho veličenstvo kráľ spokojný bol s účinkovaním mángovského snemu, a že by svoje uznanie a uspokojenie vyslovil bol Lukácsovi nad úspechami, ktoré Tiszov snem dosiahol jedine len s manlicherkami a strojovými puškami. Lukács aj prítomne len fígľuje a prekrúca, ako to vždy robil. Klame panovníka s lživými referádami, schováva sa pod jeho plášť, aby sa pred krajinou chvastať mohol, že ho kráľ miluje a že on je ten, v ktorom sa kráľovi zalúbilo. Týmto ale Lukács celú sodpovednosť za Tiszové zbojnícke výčiny uvaľuje na kráľa. My však pochybujeme v tom, že by jeho veličenstvo radosť nachodil v Tiszovom sneme a že by Lukács pravdu bol povedal kráľovi. Nenie inak. Kráľ pri korunovaní pod holým nebom prisahal, že zadrží a zadržať dá zákony uhorskej krajiny. Nuž a či Tisza zadržal krajinské zákony, keď zákony šliapal a všetky slobody jedine pre seba svevolne shabal? Referoval o tomto Lukács kráľovi? Povedal mu: vaše veličenstvo, v Uhorskom sneme od 4. júna minulého roku ani len ukázať sa nesmejú vyslancovia oppozície. Štefan Tisza celú oppozíciu z parlamentu vyhodiť dal skrze policajtov, bo ináč bola by buchla vláda. Kde by sme boli vzali takých oddaných mungov, akých máme, že všetko odhlasujú?!

Lukács teda zaviedol i samého kráľa a len tak sa to mohlo stať, že dostal grófsky titul. Lukács pred kráľom na každý pád zamlčal Tiszové zbojstvá. Ani to nereferoval kráľovi, že on, Lukács, blízo päť millionov korún štátnych peňazí ukradol a obrátil na podplácanie voličov.

Lukács ver nepovedal kráľovi: «Vaše veličenstvo, je pravda, že mám na sneme väčšinu a že tá väčšina pomocou Tiszu odhlasuje všetko len abych sa na vláde udržala. Lež väčšinu tú len tak som sohnal, že som krajinské peniaze obrátil na dušekupectvo. Ináč boli by sme prepadli na voľbách.»

Neverím, že by Lukács takto bol odhalil svoju panamu a že by mu kráľ takto bol odpovedal: «Dobre si urobil, služobníku môj; kradni aj napozatým.»

Ani to nezradil Lukács kráľovi, že ako on dňa 4 marca vojskom obľahnúť dal Budapešť, ako mungovský snem strážený bol husármi, tisícami pešieho vojska, žandármi a policajtami, vyniesol volebný zákon. Lebo veď kráľ v jeho trónnych rečiach Uhorsku sľúbil všeobecné volebné právo, s tajným hlasovaním po obcách, kdežto Tiszov zákon takú nadvládu dá volebným predsedom a ku takým podmienkam viaže právo volebné, že ozajsný zázrak bude, keď daktorý oppozičný volič príde ku hlasovaciemu právu.

Neveríme teda, že by kráľ svoju spokojnosť vyslovil bol Lukácsovi nad dosiahnutými úspechmi, bo on nedosiahol žiadnych úspechov. Tisza zpáchal násilenstva. Za ukradené peniaze kúpená črieda mungovská odhlasovala kopu zákonov, to bolo všetko. Tieto úspechy ale tiež len pomocou strojových pušiek a manlicheriek dosiahnul Tisza. A Lukács predsa lže, že kráľ je s nim úplne spokojný a že odobril všetky násilenstvá Tiszové.

No my to neveríme. My o kráľovi máme inakšiu mienku. Veď keďby kráľ schvaloval tyranstvo Tiszové, tak by ani jedon jeho nástupca nemusel prisahať, že krajinské zákony zadrží a že ústavne bude panovať. Bo keď Tisza beztrestne môže zákony šliapať, tým smelejšie konať to môže panovník.

Lukács teda zneužíva posvätnú osobu jeho veličenstva kráľa. Zakaždým schováva sa pod plášť kráľov, aby plášť ten kryl a sankcioval zbojstvá, krádeže, násilnosti a huncutstvá mungovskej vlády. A robí to Lukács preto, aby sa na vláde čím dlhšie udržal.

Nuž ale nepomôže mu plášť kráľov, musí padnúť. Dni má spočítané. Večitá hanba je to pre Uhorsko, že má takého ministerpredsedu, aký je krádežou obvinovaný Lukács. Dolu s nim! Dolu aj s Tiszom! Zakiaľ títo tyrani vládariť budú nad krajinou, zatiaľ tu nebude poriadku.

Ondrej Hladký.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

To i to o alkohole.

Napísal: Dr. Jozef Tiszo.

VII.

Smutno zkusujú kňazi a vychovávatelia ľudu, že mravnosť, čistota a poctivost zvlášte medzi mládežou obojého pohlavia na vidomoči sa tratí a upáda. A čo toho môže byť príčinou? Nič inšie ako nemiernosť, opilstvo! Náruživosť opilca podkopáva a oslabuje vôľu človeka a následkom toho, kto nevie jednu náruživosť na úzde držať, toho uchytí aj druhá a tretia, bude mizerným otrokom svojich bezúzdnych náruživostí, ktoré ho nesú rovno do telesnej a duševnej zkazy. Opilstvo a smilstvo sú verné drúžky, všade spolu chodia! Neni teda div, že mládež naša mravne tak zle stojí, však ona ináč sa ani nevie zabávať, len s pijatikou. Vážna práca, čítanie dobrých kníh, súčastnenie sa na prednáškach im nechutí, spolky k týmto cielom založené hučia od prázdnoty, krčmy ale ozývajú sa od škreku a divokéko kriku mladých hrdiel. Pravdu má básnik:

Teraz mladú chasu inšie nepoteší
Len keď sa môže sísť v čertovej peleši,
Kde cigáň na husliach, škrípajúc prehúda
A pálenku meria krčmárska obluda:
Hej, tu je slopanie, škrek a ujákanie;
Ošklivé pľuhavých pesničiek spievanie,
A keď sa im modzgy od sklenic zatočia,
Tu neraz od tancu do ruvačky skočia.
Biedne pokolenie, ktoré za tým smradom
Naučí sa lipnúť hneď vo veku mladom!

Potom ale môžeme dúfať v skvelej budúcnosti takejto mládeže? Či z mládeže na takýto spôsob vyrastenej môžu sa stať dobrí otcovia, usilovní gazdovia a usilovné, čistotné, sporivé matky? Nie, bo čím človek za mlady napáchne, tým smrdí cez celý život! Mladý vek v nemiernosti a priestupkoch strávený smutným závdavkom nám je pokračovania v opilstve cez celý život! Nepodvratná pravda je to, že zo psa nebude slanina. Vedecky je to dokázané, že väčšina opilcov v mládeneckom veku začala sa priúčať «potúženiu». Preto mládež kresťanská počuj priateľské slovo: nezakopávaj budúcnosť svoju! Jako pekelného ohňa varuj sa opojného nápoja. Nech ťa nevábi príklad kamarátov alebo snáď aj tvojich rodičov. Od striezlivosti nech ťa nezkláti opovržený posmech opilcov, preukáž sa, že si opravdový muž, ktorý vie na úzde držať všetky svoje nízke náruživosti a z rána na večer nemení svoje presvedčenie! Nech ti je výstrahou pád mnohých slabúchov, ktorí nevedeli odolať vábiacemu diablovi, báli sa, že ich posmešne «babou» nazývať budú *a* oni stali sa radšej sviňou ako babou!

Jestli teda radostnú budúcnosť očakávame, v ktorej úfame dožiť sa premenenia mačošských okoličností a pomerov našich, vtedy všetci ruka v ruke sjednotení prácovať máme na vytrhnutí mládeže z tejto náruživosti. Rodičia dobrým príkladom a prísnym dozorstvom, kňazi a učitelia poučovánim a ustavičným zaoberánim sa s mládežou zahaste oheň, ktorý páli ich telá a duše, lež páli aj celú budúcnosť cirkvi svätej, ba i celej krajiny. Vo spolkoch a kruhoch sdružujúc mládež, tam jej dajme príležitosť, aby svoj prázdny čas nie v smrade a dymu krčmy stráviť musela a podarí sa nám zoťať hlavu tejto hydry!

Naposledy pripomenúť musíme ešte jedon nie z tých najmenších a najnevinnejších následkoch opilstva. Trpia preň mnohi ľudia a celé noci preplačú nad ťažkým krížom a neznesiteľnou farchou tohoto následku, ale do verejnosti ho nevynesú, radšej trpia dvojnásobne, ako by mali stratiť dobré meno svojej domovizne. Opilstvo ruší pókoj stavu manželského, ničí domov. Ničí teda základ všetkého dobrého čo sa len na svete nachádza; ničí hniezdo výchovy dietok, vyháša ohnište celej civilizácie. Bez útleho, rodinného kruhu deti naše tak budú riasť ako vlčatá v hore. Na rodinnom kruhu, jakožto na láskavej spoločnosti manžela a manželky spočívajú ostatné spoločnosti, tak svetské ako aj cirkevné. Keď teda zpadne táto základná spoločnosť, zrútia sa i ostatné spoločnosti. A na tomto pracuje pálenka a vôbec každý opojný nápoj!

Jak veľká radosť previevala v srdciach tých dvoch mladých ľudí, keď sa sobierajú a keď zakladajú si rodinné hniezdo. Láska, vernosť, prítulnosť a rajská radosť prebývá medzi nimi; s týmito čnosťami ozdobujú svoju domovizeň, na prvý pohľad snáď chudobnú a chatrnú, v ktorej predsa nachodí nekonečnú blaženosť, bo vzájomná láska prebýva medzi nimi. Jestli sa

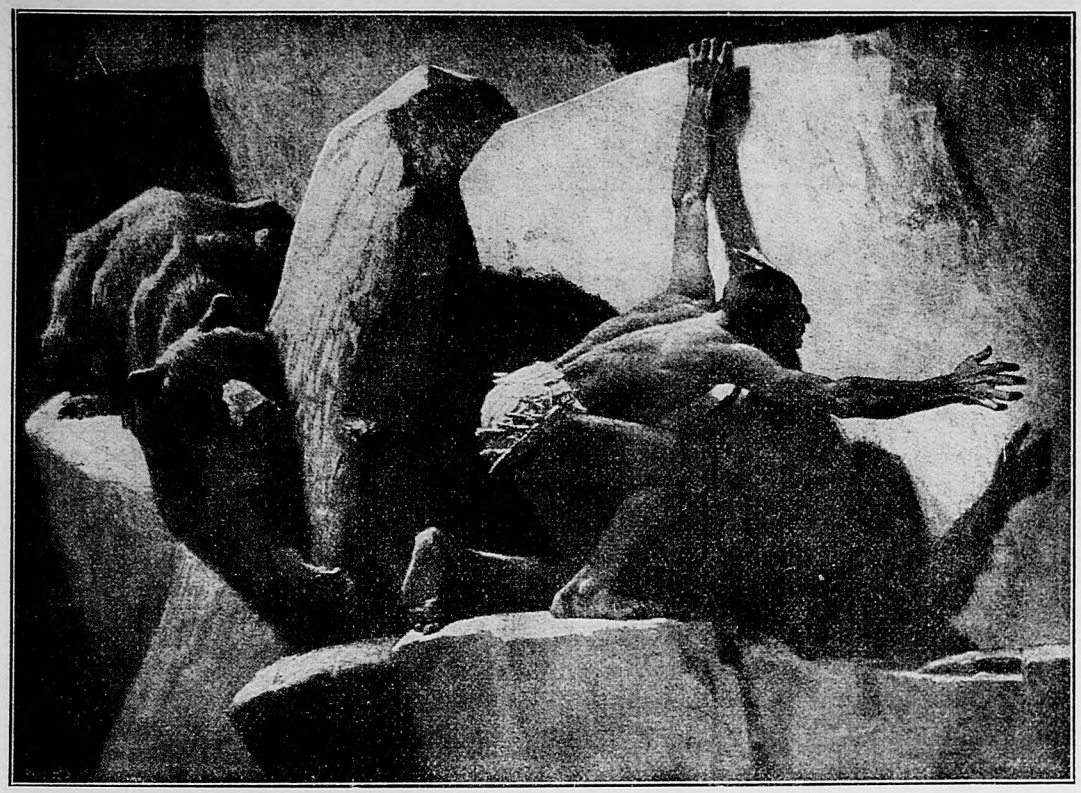

Z prastarých časov. Prastarého človeka útek pr i medveďom.

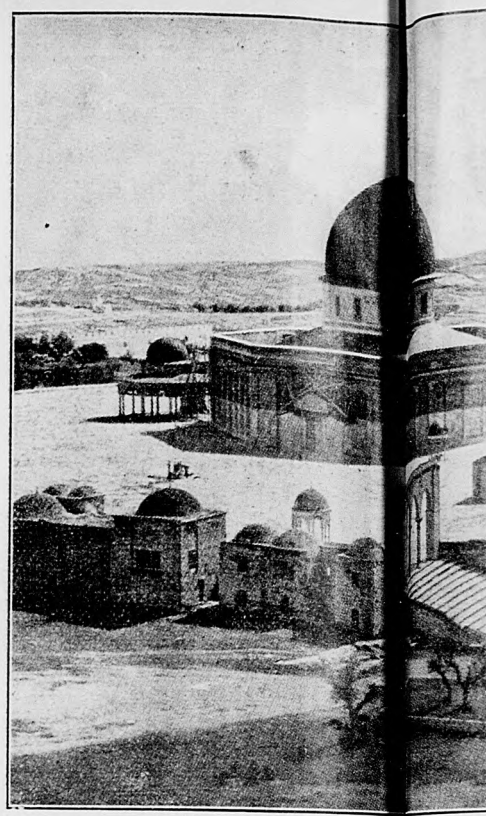

Omár modlitebňa (mečet) vybudovaná na mies

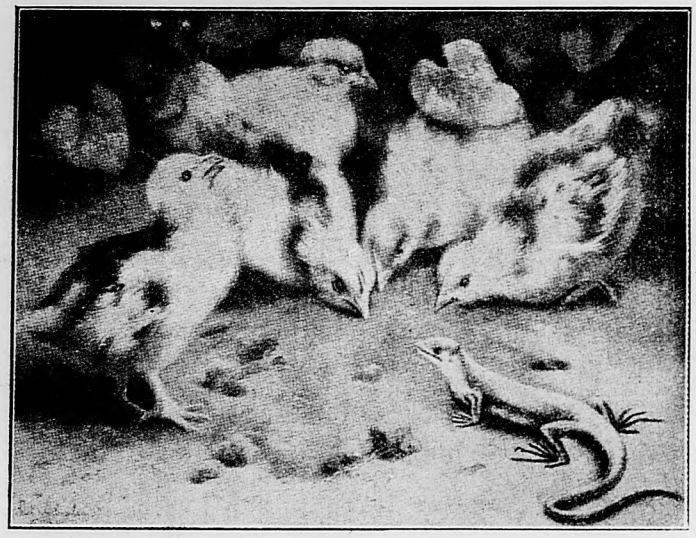

Prvé sh iadanie.

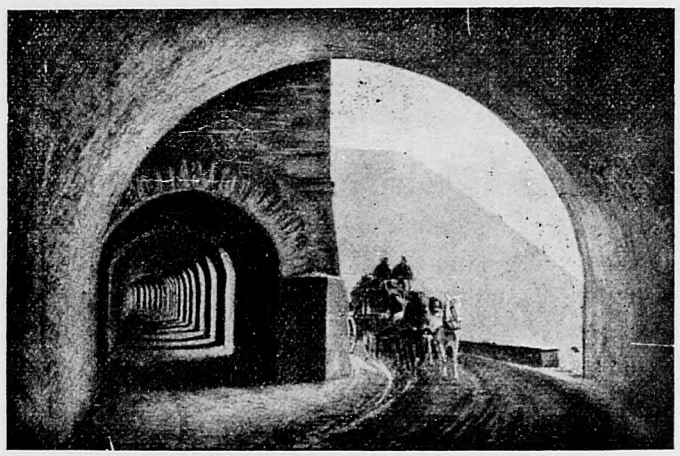

Kryté pri chody cez vrch Simplon.

V Szolnoku lapená karavána cigáňska.

Georg král grécky 18. marca zavraždeny v Salonike.

ečet) vybudovaná na mieste starého chrámu jeruzalemského.

Cintorín mnišiek.

Srbská infanteria na marši.

Sv. Jozef.

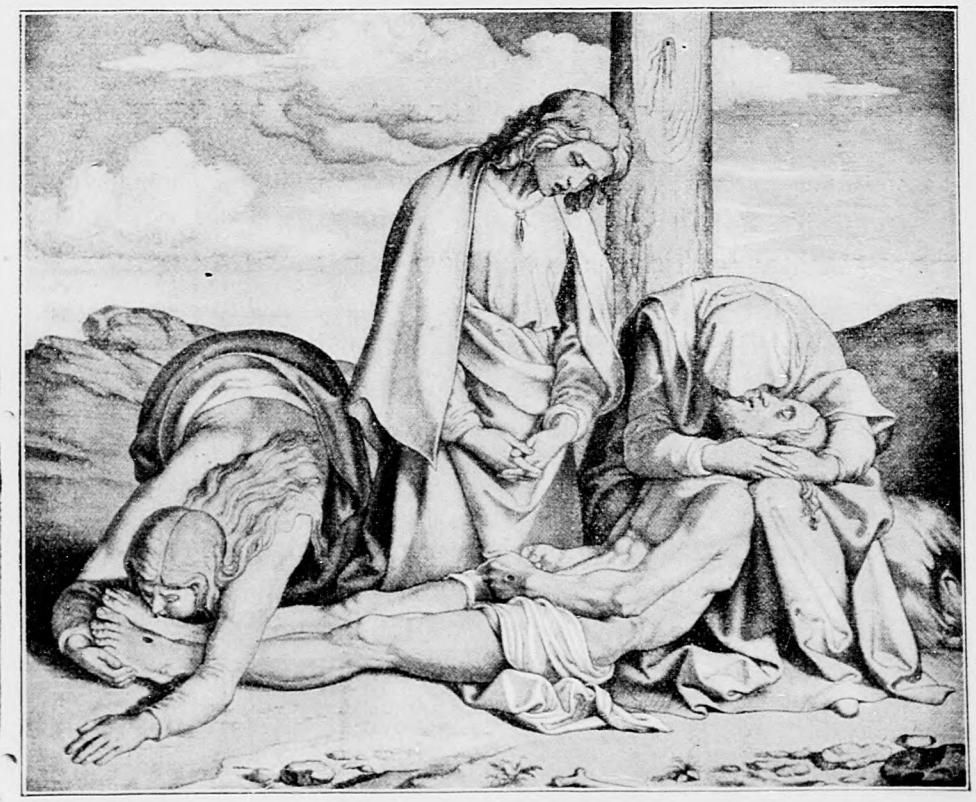

Bolastná Panna Maria.

ale táto hydra opilstva medzi nich vryje, jako by kliatba padla na ich domovizeň: ten raj blaženosti premení sa v opravdivé peklo, láska ochládne, prítulnosť zmizne a celá domácnosť začne byť odpornou. Nepočuť tam viac pekného slova: kliatba, nadávanie a preklínanie sú tam na dennom poriadku. (Dokončenie nasleduje.)

Súdny deň pre mungov.

Štvrtok 13. marca bol opravde súdny deň pre mungov. Vyslancovia spojených stránok oppozície už pred deviatou hodinou v úplnom počte shromaždili sa v klube kresťanskej ľudovej strany, z kadial po krátkej porade za predsedníctva grófa Aladára Zichyho, pred desiatou hodinou tiahli do parlamentu. Stavanie parlamentu obtiahnuté bolo kordonami policajtov a žandárov peších a na koňoch. V pivnicách a pitvoroch parlamentu umiestnené bolo 260 policajtov. Mungovci bladli a triasli sa od strachu pri pohľade na oduševnených vyslancov oppozície. O desiati mínútach po desiatej hodine Tisza sprevádzaný mungovskou gárdou vstúpil do poradnej siene a mungovskú poradu otvoril slovami:

— Zahájujem zasadnutie.

Tisza sotva vypovedal tie slova, z oppozície vstal hore vyslanec Martin Lovászy a obratiac sa k mungom, vykrikol hrmavým hlasom:

— **Postojme na slovo!**

Celá oppozícia za tým na Tiszu a Lukácsa a obľadnutých mungov začala kričať:

— *Tak je! Tak je! Panamisti so solou! Zbojníci, kmíni, živáni! Čo ste robili so štátnymi peniazmi? Zničili ste konštitúciu krajiny.*

Martin *Lovászy: V ministerskom kresle sedí zbojník. Predseda snemovne na aradskú voľbu koľko dostal z tých peňazí za soľ? My pojednávať môžeme len s takým ministerpredsedom, čo má čisté ruky. Väčšina nemá žiadneho mravného základu, bo podplácaním za ukradené peniaze dostala mandáty.*

Celá oppozícia na toto prisviedčala výkrikami:

— Panamisti so solou, koľko ste dostali?

Karol *Huszár*: Keď dakto ukradne kus chleba hodia ho do áreštu. Kto ukradne milliony, toho vymenujú za grófa!

— Áno zbojníci sú všetci mungovci! Vláda je obžalovaná že kradla, klamala! — bolo čuť výkriky.

Ján *Bartoš* (obratiac sa k ministerpredsedovi): Zbojník, a nechce sa ospravedlniť!

Tisza začal hovoriť, zavrátili ho ale výkrikami:

— Koľko dostali tí zbojníci? Tisza je priam taký zbojník ako Lukács!

Ondrej *Ráth:* Z ukradených peňazí koľko ostalo vo vačkoch vodcov?

Karol *Huszár:* Takého špinavého ministerpredsedu Uhorsko ešte nikdy nemalo!

Ondrej *Ráth:* Kozy hybajte sol lýzať!

Tisza na chytro 10 vyslancov oppozície odsúdil, aby boli vytvorení a pretrhol zasadnutie. Za tým policajný inšpektor Pavlik do poradnej siene hneď doviede **260 policajtov.**

Karol *Huszár* ako zazrel policajtov, kričal na nich: Lapajte panamistov!

Mungovci utiekli z poradnej siene.

Gróf Aladár *Zichy* vyzval vyslancov oppozície aby opustili sieň. Julius *Justh* v mene oppozície osvedčil sa, že ani predseda snemovne ani vláda nemajú práva policaj volať do parlamentu a že oppozícia za právoplatný neuznáva ani jedon zákon, ktorý mungovci vyniesli pod ochranou zbrane. Vyslancovia oppozície s tým opustili sien a ustrnutým mungom pri odchode mnohí privolávali:

— *Dobre sa majte, zbojníci!*

Ďalšia akcia spojených stránok oppozície.

Spojené stránky oppozície a medzi nimi v prvom rade kresťanská ľudová strana pokračajú v akcii proti mungovskej vláde. Týmto cieľom 16. marca popoludní v hlavnomestskej redute vydržiavali shromaždenie, na ktorom súčastnilo sa vyše 10 tisíc ľudí.

Z mungovskej snemovne

Ako 13. marca vyslancovia oppozície opustili parlament, mungovci začali ich poradu a na Tiszov rozkaz bez poznámky prijali návrh na zmenenie domových pravidiel. Ku najbližšej porade 15. marca zas s veľkým strachom a pod stražou policajtov chystali sa mungovci. Báli sa že do parlamentu príde oppozícia. Poneváč ale oppozícia ohľadom na to, že 15. marca je deň vyhlásenia slobody Uhorska, ktorý neslušno by bolo poškvrniť s mungovskými čirkášmi, do parlamentu neprišla: mungovci vzali v známosť zprávu, že volebný zákon prijala aj snemovňa veľmožov, po čom Tisza mungovský snem odročil až do 5. mája.

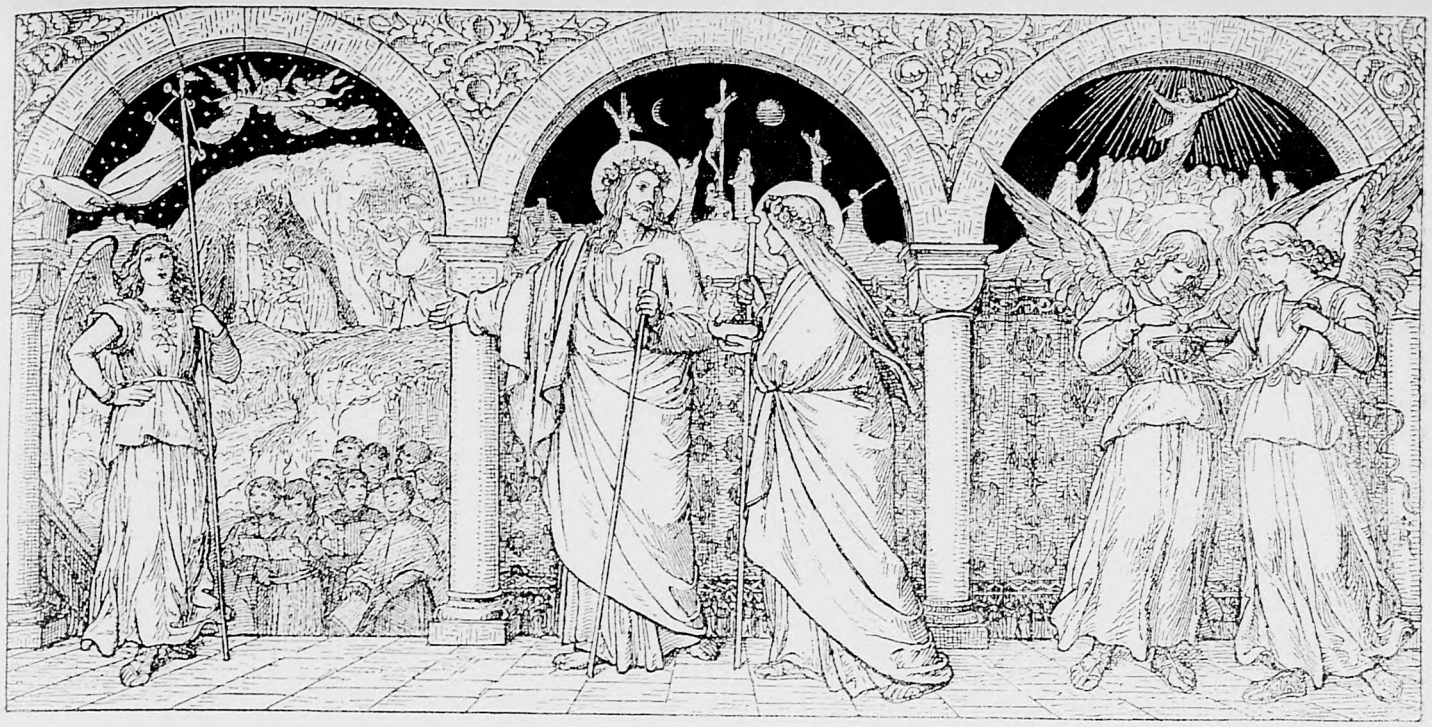

Smrť je zahanbená, Alleluja!

Velebný víťaz smrti a satana
Vychodí z hrobu dňa tretieho zrána.
Národ neverný desí a ľaká sa
Na znak Jonáša. Alleluja!

Zem pevná trnie, stráž k mestu uchádza,
A tešiť ženy anjel z neba schádza.
«Pohľaďte — riekne — hrob už prázdny ostal,
Pán z mrtvých povstal!» Alleluja!

Raduj sa, cirkev, Sione Ježišov!
Zas v tele žije umučený Boh tvoj.
Volaj veselo: «Pán kraľuje s dreva!»
Jak Dávid Spieva. Alleluja!

Tešme sa všetci, smrť je zahanbená,
Vina prvého rodiča shladená:
Nebies zamknutých otvára sa brána
Synom Adama. Alleluja!

Skrz svoje slávné, Kriste, z mrtvýchvstanie
Daj v láske svojej i nám vytrvanie;
V nebeskom lesku, jako ty, my rovne
Z mrtvých povstaňme. Alleluja!

Radosť Panny Marie pri zmrtvýchvstaní jej božského Syna.

Veľká bola radosť preblahoslavenej Panny pre oslávenie jej božského Syna. Dni utrpenia a nevysloviteľnej boľasti sa pominuly. Telo Ježišovo odpočívalo v hrobe. Maria očakávala v tichej pobožnosti a s pevnou dôverou tú slávnostnú hodinu, v ktorej dľa svojho predpovedenia mal ako zvíťaziteľ nad smrťou započať nový život.

Už prišlo ráno toho veľkého dňa, ktorý Pán učinil a Ježiš zjaví sa pobožným ženám, ktoré prišly k hrobu, aby jeho telo masťami pomazaly. O tom ani nedá sa pochybovať, že by premožiteľ smrti a pekla aj svoju predrahú Matku nebol rozveselil svojou slávou a nebol nad mieru potešil tú, ktorá nad mieru a bez porovnania viac než všetci druhí trpela pre neho. A jak veľká musela byť radosť jej srdca, keď ho teraz videla v jeho premenení a sláve! Keď duch Jakubov ožil, keď mu bolo oznámené, že Jozef, jeho syn, je ešte na živote a panuje v Egypte; jaká rozkoš musela naplniť materinské srdce Marie, keď videla svojho syna v jeho novom živote? Ovšem mohla s kráľovským žalmistom vyvolať: «Podľa množstva mojich boľasti v srdci mojom, potešovania tvoje obveseľujú dušu moju». (Pr. 93., 19.).

Tak teda Pán nenecháva svojich vždycky v zármutku. Hodina utrpenia sa pominie a noc slz premení sa v jasný deň nadmiernej radosti. To sa stáva už v tomto živote. Keď v trápení s kresťanskou stálosťou vytrváme, časom prichádza radostný okamih, že navštívi nás nebeské potešenie a srdcu boľasťou zronenému zase dáva nový život. A sladkosť tohoto potešenia často je tak veľká, že všetké radosti zemské ani prirovnať sa nedajú tej sladkosti a že duša, ktorá ich cíti, myslí cítiť predchuť nebeskej blaženosti. A keď sa niekdy stáva, že Pán nechá svojich verných služebníkov trpeť za celý ich život, tým nič neztratia. Deň odplaty príde, v ktorý ich odplata za ich stále vytrvanie bude tým

väčšia, ich radosť sladšia, ich koruna slávnejšia. Ó keby tá myšlienka na radostnú budúcnosť, ktorá čaká ubiedneného a mnohonásobne zkusovaného kresťana, dala nám zmužilosti a sily, aby sme trápenia tohoto života, pod ktorými chradneme, s tichým odovzdaním sa do vôle božej a trpezlivosťou znášali a tým palmu víťazstva večnej slávy a blahoslavenstva obdržali!

Po druhé, veľká bola radosť P. Marie pre naše vykúpenie. P. Maria sa radovala nielen pre oslavenie svojho božského Syna; ale aj pre vykúpenie pokolenia ľudského, pre posvätenie tak mnoho vykúpených a pre veľkú blaženosť, ku ktorej mali prísť skrze umučenie a smrť Ježiša, naplnilo srdce tej útlej Matky ľudí svätou rozkošou. Videla v duchu stá a tisíce tých, ktori prijímajú veriacim srdcom učenie Boha-človeka a nasledovať budú jeho priklad čnosti a tak dojdú svojho blaženého cieľa. Videla nepočetné húfy sv, mučedeľníkov, ktorí svojou krvou potvrdia svoju vieru v Krista a skrze mnohonásobné, hrozné muky a smrť vojdú do kráľovstva nebeského. Videla skvelé sbory sv. mládencov a panien, ktorí nasledujú božského Baránka v bielom rúchu zachovanej nevinnosti. Videla aj množstvo zbožných kajúčnikov, ktorí slzami lásky omytí a skrze mnohé trápenia očistení, silne pracujúc a bojujúc vymáhajú si zase kúpnu cenu ztrateného života večného. A jak radostný bol výhľad pre Mariu, ktorá nás nežne milovala a nám úprimne zo srdca priala spasenie! Keby sme len aj my všetci sa boli nachádzali v počte tých, nad ktorými sa Maria radovala v deň zmrtvýchvstania jej božského syna a videla ich v jeho sprievode! Od nás to závisi, či chceme k tomu počtu prislúchať. Bár nám neni dané, aby sme krv svoju dali za vieru Ježiša, predsa pevne môžeme sa držať tej víery a slávne svedectvo vydať o nej. Môžeme svoj život sriadiť dľa jej predpisov a stať sa mučeníkmi lásky. Môžeme pilne chrániť nevinnosť, ktorú sme obdržali pri sv. krste a viesť čnostný život. Alebo keď sme sostúpili s cesty čnosti, môžeme dojsť kráľovstva nebeského, keď sa prísne k Bohu vrátime a úprimné pokanie činíme. My chceme sa pripojiť k tým šťastlivým zástupom, ktoré nasledujúc Ježiša a Mariu putujú do neba. My chceme jeden druhého napomáhajúc napred kráčať a prvej neprestať, až dojdeme blaženého vrchu. — To nech je našim silným predsavzatím, aby radosť Marie bola úplná.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Poľovnícke dobrodružstvo.

Poľovačka je zvlaštna zábavka. Neomylne veľmi otužuje telo človeka, keď celé dni môže stráviť na slobodnom povetrí, keď môže chodiť po vrchoch a to všade len pešo. A to už skutočne držia za veľký pôžitok poľovníci, keď môžu zastrelíť nejakú väčsiu alebo menšiu divinu.

Lenže sú aj takí poľovníci, ktorí sa s veľkým hurtom pohnú na polovačku a konečne s prázdnou kapsou prinútení sú domov sa vrátiť.

Aj tomu najšikovnejšiemu a najlepšiemu poľovníkovi sa niekedy pridá, že napriek všetkému svojmu ustávaniu s prázdnou kapsou, bez koriste musí sa vrátiť domov. A v takýto čas je veru namrzený. Ani len členovi jeho rodiny neni vtedy radno dostať sa mu do cesty, bo poľovníka zle vydarená poľovačka vždy robí ozaj moróznym. A priatelia si robia z neho posmech a neborák človek v taký čas musí prehltnúť veľa nedozretých žartov, že sa mu postriežka nevydarila alebo že mu flinta zolhala.

Ale keď sa poľovačka dobre podarí a poľovník sa s korisťou navráti domov, vtedy niet šťastnejšieho človeka ako je on a celý svet by rád privinúť ku svojmu srdcu.

Jozefovi Hladkému sa nedávno prihodilo také podivné poľovnícke dobrodzužstvo, s ktorým sa od tedy pred každým, s kým sa len síde, veľmi rád chváli. Toto dobrodružstvo je nasledovné:

Po slncom ožiarovanom strnisku veselo si poskakoval jeden zajac. Ani z ďaleka netušil, že tento deň aký osudný bude preňho. Sliedil po strnisku za dlhší čas a potom sa vrátil k jednému šipovému kru. To bola jeho zkaza. Poľovník Hladký už dávno bol učupený medzi hustým krovím a s puškou k výstrelu hotovou čakal, že kedy už príde ten nejaký ušiak tak blízo, aby ho mohol zastrelíť.

Tento okamih prišiel a poľovník istou rukou zaduploval na zajaca. Úšiak sa vrtol okolo seba a — bolo po ňom.

Šikovný poľovnícky pes Hladkého, Nemo, ako to má v obyčaji, zaskočil k zastrelenému zajacovi, aby korisť zaniesol svojmu gazdovi.

Keď Nemo vzal do pysku zastreleného zajaca, práve vtedy rýchlosťou strely vrhol sa na zem jeden veľký orol a keď rýchle do silného zobáka chytil korisť, len tak po ľahky vyletel zpät ta, odkial prišiel, to jest do povetria.

Verný pes nepustil z pysku korisť svojho gazdu a radšej svoj život postavil na kocku, ako by prepustil zajaca orlovi.

Jozef Hladký za jednu minútu zadivene pozeral na tento zvláštny výjav, ale v nasledujúcom okamžení rýchle pochopil situáciu a so svojou výtečnou duplovkou mieril do orla. Výstrel bol neodškripiteľne majstrovský, ale guľa netrafila vtáka, lež vrazila do zajaca. Od sily výstrelu orol sa potočil a prinútený bol vypu-

stiť svoju korisť zo zobáka a takto zajac spolu aj s psom Nemom spadol na zem.

Nemo následkom tohoto pádu trochu urazil chrbtovú kosť, ale ináč sa mu nič nestalo. Poľovník teraz nevzal do ohľadu, že sa zajac znova dostal do jeho moci, lež rýchlosťou strely guľou nabil svoju duplovku a dvakrát vystrelil jedno za druhým do orla, ktorý sa mu vznášal nad hlavou. Obidva výstrely trafily. Prvá guľa vpálila do prs, druhá ale do hlavy orla. následkom čoho ťažké telo vtáka spadlo ku nohám poľovníka. Orol bol krásny kus, ktorý sa len náhodou mohol dostať na ten vidiek, kde Hladký zvykol polúvať. Hladký zajaca vstrčil do kapsy, orla ale priviazal o plece, bo táto nekaždodenná korisť zaslúžila to, aby ju ukazoval. Takmer pyšne išiel domov, pri čom jeho pes Nemo tiež s akousi pýchou pobrechával vedľa neho.

Keď prišiel do mesta, svojim priateľom a známym s ktorými sa len sišiel, pyšne ukazoval svoju neobyčajnú korisť a rozprával im o tomto podivuhodnom poľovníckom dobrodružstve.

CHYRNIK.

Všetkým cteným dopisovateľom, predplatiteľom a predplatiteľkám prajeme šťastlivé veľkonočné sviatky.

Jeho excellencia vysokodôst. pán knieža-primas Uhorska a arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch cez veľký týždeň všetky slávnostné služby Božie osobne odbavoval v Bazilike ostrihomskej.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v II. tohoročnom obežníku cirkevnom, peknými slovami na vedomie dáva odumretie Antona Strasser, veľazaslúženého farára obce Varanno a na túto uprázdnenú faru súbeh vypisuje do 20. marca. Osvietený pán biskup uverejňuje dalej aj nariadenie vojenského ministra, v smysle ktorého mládencom dovolené je ženiť sa aj pred assentírkou, bez toho, že by predbežne o dovolenie ženby uchádzať sa museli, V tomže obežníku cirkevnom osvietený pán biskup udáva aj nariadenie ministra výučby, dľa ktorého, po voľbe každého učiteľa všetky písma vyvoleného bezodkladne odoslať treba vrchnosti, aby štátny doplatok patričnému čím skore, doručený byť mohol. Voľby nových učiteľov, dľa ministerského nariadenia prevedené majú byť vždy s koncom školského roku. — Ondrej Kozora praepošt-kanonik a farár košický minule zomrel a v piatok 14. marca za veľkých zadušných slávností a za prítomnosti zastupiteľstva mesta, ústrédného a vonkajšieho duchovenstva a veľkého počtu ľudu, pochoval ho osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie.

Chýry zo Šariša. *Prešov:* Katolícky kruh Rákócziho 9. marca odbavoval posledný zimný poučný večierok, na ktorom o 6 dňoch stvorenia sveta peknú prednášku držal Jozef G. Gyulal professor grécko-kat. bohoslovia. — Kruh Széchenyiho zas 12. marca usporiadal posledný muzikálny večierok, z ktorej príležitosti pekné piesne umelecky prednášala pani dra Achillesa Baán, pravotára Katolíckej Ľudovej Jednoty, — Franc Egerer hlavný slúžny okresu prešovského pekný priklad dal ako treba pokračovať cieľom zahatenia korheľovania. V obciach Szedlica a Kapi obyvateľstvo cez nedeľu a sviatky páchalo hnusné výstupky. Spomenutý hlavný slúžny následkom toho prisne nariadil, aby v týchto obciach krčmy od 8. hodiny v sobotu večer do rána v pondelok cez celú nedeľu a cez všetky dni sviatočné zatvorené boly. Tento príklad nasledovať by mali všetci hlavní slúžnovci. Bolo by vtedy v krajine viacej zámožných sedliakov a menej bohatých židov.

Prijatie do ústavu hluchonemých. V štátnom ústave hluchonemých vo Vacove na školský rok 1913—1914. uprázdni sa viac bezplatnýeh miest, o ktoré sa hluchonemí z celej krajiny môžu uchádzať. Prosby do 1. mája treba zaslať direkcii ústavu. Uchádzať sa môžu 7—10 roční hluchonemí a takí, ktorí až po desiatom roku svojho života ohluchli. V ústave je aj óvoda, do ktorej prijmu 5—6 ročné hluchonemé dietky, Bližšiu zprávu podá správa ústavu.

Chýry zo Spiša. Podhradský kat. čitací Kruh 9. marca zariadil ostatný veľkopôstny zábavno-poučný večierok. Professor bohoslovia dr. Pavel Dolyák držal prednášku o umučení Ježišovom. Dr. Ján Ruszinyák a Julius Keresztes, Kornel Schimpl, Julius Laszka a Pavel Drbják hrali na huslách, na gordonke, na cimbalme a na harmoniume. Gizella Grieger deklamovala jednu báseň, na klavíre a na harmoniume sprevádzali ju Ella Bárdos a Štefan Repčik. Julius Laszka a Kornél Schimpl predstavovali život Ježiša v názorných obrazoch, ktoré vysvetloval Ján Ruszinyák. Kat. spevokol pod vedením Kornela Schimpla latinshy prednášal dojímavú pôstnu pieseň «Ľudu môj». — Na ostatný novovesský jarmok prihnali 1695 kusov rožného statku a 850 koní, z toho predalo sa 413 kusov rožného statku a 140 koní. — Ferdinandová Schmidt cestovala z Novej Vsi do Nižnej Slovinky. Keď v Krompachoch zostúpila z vlaku, spadla tak nešťastne, že následkom utrpených rán o nekoľko dni zomrela. — V Mafašovciach na uprázdnenú stanicu učiteľskú vyvolili Bélu Horáka, doterajšieho učiteľa prešporskej obce Láb. — V Richvalde 3. apríla predpoludním v urbárskom lese predajú 2188 kusov smrekov, ktoré obnášajú 1574 kompaktných kubičných metrov. Šacovná cena je 11.526 korún. — V Magure 11. marca v noci pršalo.

Tragedia rodiny. Manželka pensionovaného srbského ministerpredsedu Vuiča, keď sa dozvedela, že je jej muž chorý, v jednom sanatóriume pri Fiume spáchala samovraždu a zomrela. Keď toto jej ťažko chorému manželovi sdelili, zomrel od žialu. Mrtvoly manželského páru zaviezli do Belehradu, kde ich slávnostne pochovali.

Druhé koľajnice košicko-oderbergskej železnice. Medzi správou košicko-oderbergskej železnice a rakú-

skou vládou 7. marca podpísaná bola smuva, ktorou správe košicko-oderbergskej železnice dáva sa právo postaviť si druhe koľajnice od Jablunkova po Oderberg.

Víchor. Dľa new-yorkskej zprávy v štátoch Lusiana Texas, Alabana, Missisipi a Tenesée minulý týždeň pustošil veľký vichor, ktorý vyžiadal v obeť 13 ľudských životov. Škodu šacujú na veľa stotisíc dollárov.

Smrteľná nehoda. Z Kremnice oznamujú, že na štubnianskej železničnej stanici železničného úradníka Jakuba Bajtza jedon vlak tak nešťastne sotil na susednú koľajnicu, že úradník na mieste zomrel, bo spadol na sluchu. Nešťastného úradníka v kremnici pochovali za hlbokej sústrasti obecenstva.

Prefajčené milliony. Uhorský štát minulého roku od 1. januára do 31. augusta za obyčajný dohán, obyčajné cigary a za tabak prijal 101,638.644 korún, za domácne špeciality 9,038,717 korún a za cudzozemské špeciality 2,431 348 korún.

Dedina pod sňahom. Z Christianie oznamujú, že v doline Gutbrand nachodiacu sa dedinu Sjaak v noci z 12. na 13. marca keď všetcia obyvatelia dediny spali, zasypali dva ohromné sňahové úšusty. Všetky domy sa srútily a mnohí ľudia ostali pod sňahom. Dosial 15 mrtvol vyhrabali zpod sňahu.

Výbuch dynamitu v Baltimore. Dynamit, určený k prácam Panamského kanálu, vybúšil v prístave u Baltimore v Amerike. 50 osôb bolo usmrtených a 60 ranených. Škodu šácujú na 500.000 dollárov.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika *Kállai*-ho, *Budapest, VI. Gyár-utcza 28*, kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Veľactený pán redaktor! Prosím ráčte uverejniť týchto mojich pár riadkov v našom milom Kresťane.

Ešte v jaseni sa stalo, že nižnolapšanský bača Ján Pitoňak zomrel; pre pohoršlivý život svoj nebol tak slávne pochovaný ako ostatní mrtví. Po jeho pohrebe z dopustenja božieho nastal veľmi dáždivý čas ktorý ohromné škody spôsobil ubohým gazdom. Ľudia pripísali ten zlý čas pochovanému bačovi. Išli ku kňazovi a oznámili mu, že z bačového hrobu počut klopanie. Kňaz aby uspokojil seba i ľud, či nebol zdánlive mrtvý, dal otvoriť hrob. Pitoňáka ale našli tak, ako bol položený do truhly a na tele jeho bolo už vidieť znaky porúšenia. Vložili ho teda nazpät do hrobu. Zlé počasie sa ale nepremenilo. Poverčivý ľud žil celkom v tom neslýchanom presvedčení, že ich stihá pomsta bačová. Radili sa, čo majú robiť. Konečne ustálili, že spália mrtvolu bačovú na popol. A v jednu noc sišli sa mnohí z Repiska a z Nižných Lapš v cintoríne, vykopali baču, nakladli veľký oheň pod lesom nižnolapšanským a hodili mrtvolu do plameňa, v ktorom zhorela, natoľko že ostalo len nekoľko kostí. Kráľovský fiškus proti 51 účastníkom spálenia mrtvoly zdvihol obžalobu pre rušenie hrobu a pre násilenstvo proti súkromným. Levočský kráľovský súd súdil nad nimi koncom februára. Veľmi dobre a udatne bránil ich starovesský katolícky advokát dr. Béla Licskó. Obratná obrana pána Licsku oslobodila ich zpod obžaloby násilenstva proti súkromným. V rušení hrobu vyhlásil súd 38-ich za vinných a odsúdil Jozefa Butáša, Jána Butáša, Ondreja Selužáka a Jozefa Šišku na jeden mesiac do väzenia a na 100 korún peňažnej pokuty alebo ďalších pät dní väzenia — Jána Plutu, Sebastiana Maleca, Ondreja Kuruca a Jozefa Repiščáka na 14 dní väzenia a na 100 korún pokuty alebo ešte ďalších päť dní väzenia — 23 obžalovaných odsúdil na 40 hlavnej a 20 korún bočnej pokuty, dotyčne po 3 dni väzenia 13. obžalovaní sú celkom oslobodení. Ich obranca apelloval.

Sláva a vďaka nášmu katolickemu advokátovi dr. Bélovi Licskovi, ktorý znovu dokázal, že je celkom hodný našej úplnej dôvery v našich právnych záležitosťach! *Pozorovateľ.*

* * *

Zo Zlatých Moraviec.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Veľactený pán Redaktor! Ráčte prosím tento môj krátky dopis uverejniť v našom «Kresťane».

Na chytro len to idem na vedomie dať našim milým bratom všetkých krajov Slovenska, že naši mungovci, veľkí a malí, ešte vždy nevedia zapomenuť tú veľkú porážku, ktorú sme im nedávno zapričinili. Hnevajú sa na nás. Od hnevu a či z pomsty mungovský kandidát dostal už aj akésik vyznačenie. No z toho on veru neztučnie. A čím viac sa hnevajú mungovci, tým viacej sa my tešíme tomu, že sme si za vyslanca vyvolili takého neohroženého ľudomila a zmužilého bojovníka za práva slovenského ľudu ako je Ján Bartoš. *Volič.*

* * *

Z pod Vysokých Tatier.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Prosím o laskavé uverejnenie mojich nekoľko riadkov v našom Kresťane.

Roku 1912 cez leto naše podtatranské kúpele navštívilo 14.500 osob; Maďarov 10.500, cudzincov ale 3900 asíce z Viedne 300, z Česka, z Moravy a rakúskeho Sliezka 370, z Galicie 500, z Berlína 340, z nemeckého Sliezka 1530 a z ostatných krajov Nemecka 480, z Rusko-Poľska 143, z Ameriky 57 a z Anglicka 38. Najviac hostí bolo v Smokovciach 3890 a pri Štrbskom stave 2640. V Tátraszéplaku bolo 1610, v Tatranskej Lomnici 1241, v Nových Smokovciach 1187, v Nižných Smokovciach 1041, v Barlangligete 800, v Matlarházi 600, v Tátraalji 600 a najmenej hostí maly

Vyšné Hagy 183. Veľká chyba je, že naše podtatranské kúpele zariadené sú výlučne len pre bohatých, chudobnejší človek nemá tam miesta. Kým v tej veci nestane sa zmena, ani reči nemôže byť o hromadnom navštivovaní našich čarokrásnych Tatier, ktoré všemohúca ruka božia stvorila pre nás všetkých a nielen pre vyššie desaťtisíce.

Milovník prírody.

Rozmary a Žarty.

Mudrovanie jedného tuláka.

— A tu mi ľudia ustavične vytýkajú, že som chybil svoje povolanie a ja som ho nikdy ani nemal v živote.

Predtucha.

Muž ku žene:

— Podaj mi sviatočný kabát.

— Ale čo ti napadá? Však dnes je sobota.

— To nerobí nič. Keď sa z hostiny vrátim, bude už dávno nedeľa.

Hlavylámka.

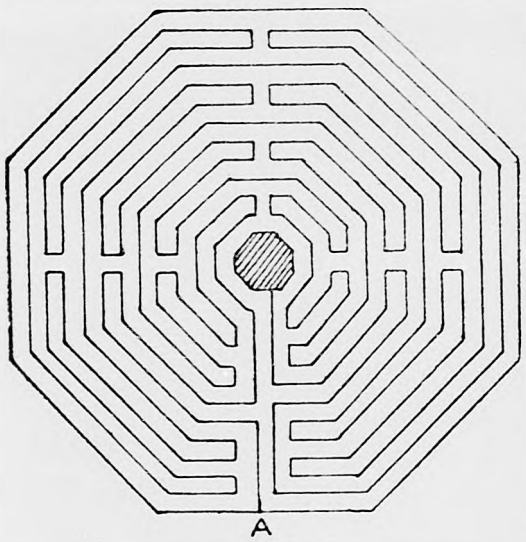

Ako dnu?

Odkazy redakcie.

J. S. P. Srdečné blahoželania. — J. K. Sz. V nasledujúcom čísle pride viacej. Šťastlivé sviatky. — M. O. Č. Varujte sa mungov. Už sa vás dosť nazdierali. — St. P. T. Dobrá rada stojí groš. Tú ale vo vašej záležitosti dá vám zdarma a ochotne právobranná kancellária Katolickej Ľudovej Jednoty, Budapešť, IV., Františkánsky plac, číslo 7. II. poschodie.

Zadovažujte predplatitelov pre «Krestana!»

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 18. marca

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor.	23·10—23·75
» stolnobelohradská, nová	«	22·95—23·55
» peštianska, nová	«	23·00—23·65
« banátska, nová	«	23·45—24·25
Raž prvotriedna	«	19·25—19·45
« druhotriedna	«	19·05—19·25
Jačmeň nový, prvotriedny	«	18·40—19·00
Ovos prvotriedny	«	21·00—21·80
« druhotriedny	«	20·00—20·50
Datelinové säme, červená ďatelina	«	200·00—210.00
« « lucerna	«	110·00—136·00
Otruby drobné	«	12·00—12·26
« hrubé	«	12·00—12·20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17·60	17·30	17·00	16·70	16·20	15·80	15·20

č.	7	7½	8
K.	14·80	13·80	10·40

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Šošovica čistá	kor.	36·00—56·00
Hrach lúpaný	«	30·00—32·00
Hrach nelúpaný, čistý	«	30·00—32·00
Rasca (kmín)	«	81·00—81·00
Mak	«	135·00—136·00
Kukurica	«	18·30—18·60
Konopné säme	«	29·50—31·00
Proso	«	—·——·—
Fazula strakavá	«	25·00—26·00
Fazula veľká biela	«	22·00—23·00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	6·20—6·50
« « ružové	«	8·40—9·00
« « žlté	«	8·00—11·10

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	159·00—160·00
Slanina mestská 4-kusová	«	128·00—129·00
« « 3-kusoá	«	139.00—140·00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	45·00—46·00
« « White-Star (***)	«	40·00—40·00
Cukor v klobúkoch	«	84·00—84,50
« kockový	«	88·50—89·00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	«	64·50—65·00

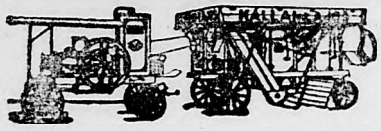

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lifruje najchýrnejšie motormlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne známych majlepších a najjednoduchejších, pôvodných **Ludvika Kállai** motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Liptovská brindza.

V terajších drahých časoch v každej damácnosti ku najzvláštnejším potravným článkom patrí liptovská brindza.

Prvá dielňa liptovskej brindze

FILIP PEVNÝ v Lipt. Sv. Mikuláši

založena r. 1873. rozposiela liptovskú brindzu v balíkoch po 5 kilo. Najfajnejšiu desert brindzu K 7.60. I-a. Liptovský syr K 5.70. I-a. Potravný syr K 5.70. II-a. Potravný syr K 5.20. Zásielky franko ku každej železničnej stanici. — Podrobné prošpekty a plakáty na žiadosť franko a zdarma

Prvá dielňa hodín

Hanns Konrad

cis. a kráľ. dvorný zasielca

Brüx 3335. (Čechy)

rozposiela len zcela spoľahlivé hodiny s 3 ročnou záruckou. Dobré vačkové niklové hodinky po K 4·20. 5·—, 7·—. S duplovaným zátvorom K 7·50. V ocelovej zátvore K 5·80. Niklový budíček K 2·90. S číselnikom radiumom osvietenným K 3·30. Budíček s duplovaným zvoncom K 3·80. Stenové kuchyňské hodiny v drevenom rámc K 3 20. V porcellánovom zátvore K 5·50 rekne rezané kukučkové hodiny K 7·50, 8·50. Miniatur pendle so strunou K 8·50, 12·50. Cez 8 dní chodiace pendle s pondusami K 33·50, 38.— a vyše. V modernej trohlici z orechového dreva K 41.—, 46.— a vyše. Riziko vytvorené. Zámena povolená, návrat peňazí. — Zasielky bezprostredná na stránky s poštovou dobierkou alebo pri vopreduom zaslaní obnosu. — Veľký výber každého druhu vačkových hodín, budíčkov, pendlov, hodín na stenu aj celý rok chodiacich naisť možno v mojom hlavnom cenníku, ktorý na žiadosť každému posiela sa zdarma a franko.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako sňah mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Metové postele.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široka K 10. , 12. –, 15. –, 18. –, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vole Trojdílovú srstennú matrac na jednu postel K 27.- lepšej jakovosti K 33. Zasielky výše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134.** pri Pilsen (Čechy).

Učňa

hľadám na klampiarske remeslo **Dvorák,** Nagytapolcsány.

Najlepší český prameň k objednaniu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako sňah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie paperie z prs 12 K. Pri obednani 5 kg. franko.

Hotové postele

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkámi, každý 80 cm. dlný, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpaperie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podblavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široke 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Singerove šijacie stroje!

Celkom nová malá Singerka za K 60.—, dobre opravená pre domácnosť a pre remeslo od K 4 vyše! Bicikle, gramofony, platne lavných cenách. Na sklade má

Józef Habán Budapest, VII., Almássy-tér 14.

Obrázkový cenník pošlem na žiadost zdarma.

PODIVNE LACNÉ PLOTY

Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti.

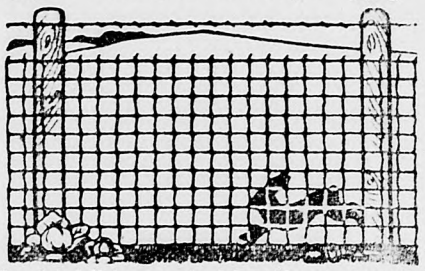

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočetné listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu

nedostížiteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarviť netreba. Cena štvorcovho metra od 32 hal. vyšej.

K objednaniu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Üllöi-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Obratný sluha

hľadá sa na vidiek. Plat mesačne 20 korún a celé zaopatrenie. Službu možno hneď nastúpiť. Vychovávateľský ústav Nyitraba na.

Obratný chlapec

prijme sa za krajčírskeho učňa s celým zaopatrením. **Karol Novák** krajčírsky majster Budapest, VIII., Józsefkörut 15. II. posch. 24.

Najlepší český výrobok!

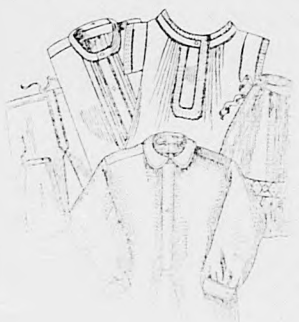

Mužské košele z bieleho plátna a s golierom po K 1.65 Vojenské košele z bieleho plátna po K 1.58. Ženské košele z bieleho plátna po K —.95. Zástery modných vzoriek po K —.85. Spodné nohavice z bieleho krisetu po K 1.45. Černé atlasové sukne po K 4.25. Krysetové sukne po K 2.60. Žiadne riziko. — Výmena povolená alebo návrat peňazí! Objednajte ešte dnes u známej firmy

Ján Opočenský

vo STARÉ PACE.

(Čechy).

Ohlas a upovedomenie.

Dávame úctyplne na vedomosť ctenému obecenstvu, že naša šporkassa od roku 1913. I. januára začnúc od vkladov do šporkasse 4 1/2% úroky, teda bez všetkého odtiahnutia, platiť bude.

Directia Poprad-Felkanskej Šporkassy v Popráde.

Tlačou Stephaneuma uč spol. v Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.